

Arbeidsmarkedet nå - oktober 2011

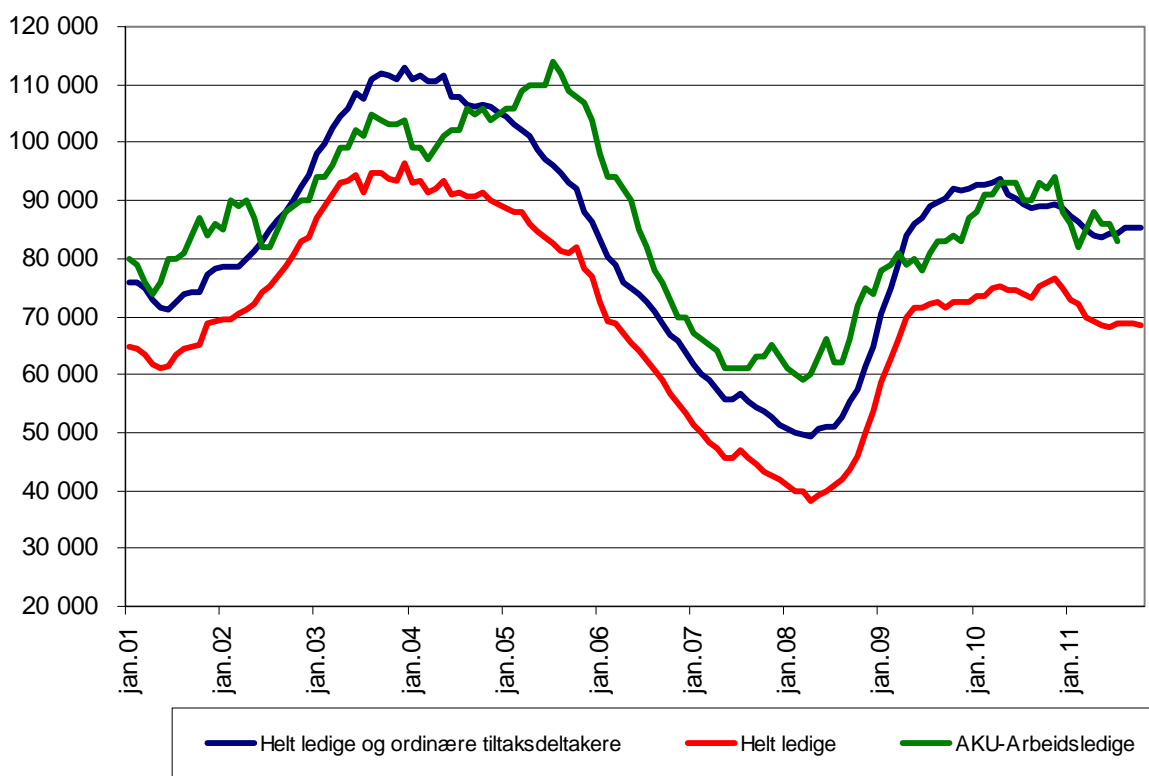
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra seksjon for Utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Karl Jacobsen Karl.Jacobsen@nav.no, 28. oktober 2011.

Stabil ledighet

Ved utgangen av oktober var det registrert 63 300 helt ledige hos NAV. Dette utgjør 2,4 prosent av arbeidsstyrken. Sammenlignet med oktober i fjor er det 6 500 (-9 %) færre registrerte helt ledige.

Sesongjusterte tall viser at det kun har vært små endringer i ledigheten siste måned. Antallet helt ledige gikk ned med i overkant av 200, mens antallet ordinære tiltaksdeltakere var nesten uendret i oktober. Tilgangen på nye arbeidssøkere¹ som melder seg til NAV gikk noe ned fra forrige måned, men er fortsatt høyere enn i vår. Etter en nedgang gjennom sommeren, har antallet nye ledige stillinger holdt seg nokså stabilt de siste to månedene. Stabil tilgang av ledige stillinger indikerer en uendret etterspørsel etter arbeidskraft.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, summen av ordinære tiltaksdeltakere og arbeidsledige og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – oktober 2011.

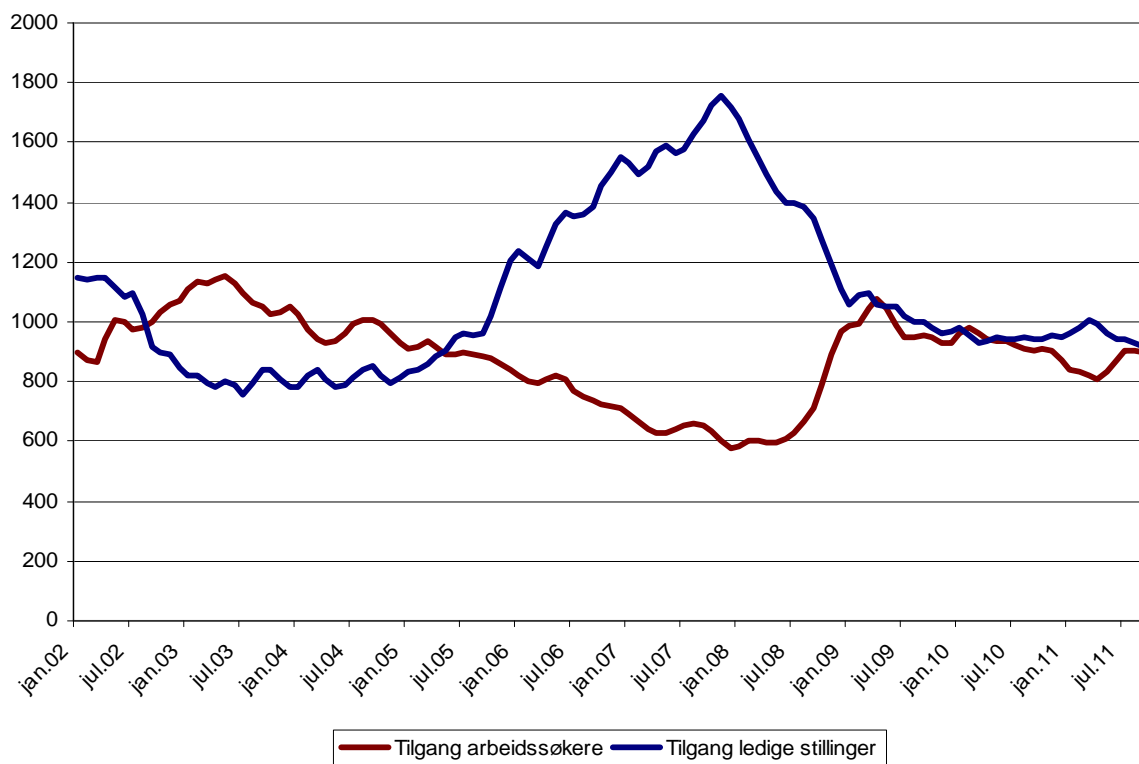
Kilde: NAV og SSB

¹ Inkluderer helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige, ordinære tiltaksdeltakere og andre arbeidssøkere.

Noe nedgang i antallet nye arbeidssøkere

Økningen i tilgangen på nye arbeidssøkere, som startet i vår, er stoppet opp. For inneværende måned viser tallene en liten nedgang i antallet nye arbeidssøkere. Også sammenlignet mot oktober i fjor er tilgangen på nye arbeidssøkere redusert.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.² Trend. Januar 2002 - oktober 2011.

Kilde: NAV

Uendret tilgang på nye ledige stillinger

Tilgangen på nye ledige stillinger er uendret fra forrige måned, noe som indikerer stabil etterspørsel etter arbeidskraft. Sammenlignet med i fjor, var nedgangen i stillingsutlysningene særlig stor innenfor butikk- og salgsarbeid (-26 %) og jordbruk, skogbruk og fiske (-23 %). Innenfor bygge- og anleggsarbeid (40 %), barne- og ungdomsarbeid (19 %) og industriarbeid (11 %) har det imidlertid vært en sterk økning i antall stillingsutlysninger. Barne- og ungdomsarbeidere hadde imidlertid forrige måned en sterk nedgang (-35 %) i tilgangen på nye ledige stillinger.

Utviklingen i norsk økonomi

SSBs produksjonsindeks for industrien viser at nedgangen i industriproduksjonen fortsetter. Sammenlignet med forrige tremånedersperiode, viser sesongjusterte tall at industriproduksjonen gikk ned med 1,7 prosent fra juni til og med august 2011. Næringsmiddelindustri, trelast- og trevarelastindustri, kjemiske råvarer og metallindustrien hadde en nedgang i produksjonen, mens det var vekst i næringene papir og papirvare, maskinindustri og annen verkstedindustri. Virkedagskorrigerede tall viser at produksjonen i industrien gikk opp 1,9 prosent fra august 2010 til august 2011.

² Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

Fra 2. til 3. kvartal i år steg boligprisene i gjennomsnitt med 0,3 prosent, i følge SSBs boligprisindeks. De fire største byene og de to nordligste regionene hadde prisoppgang det siste kvartalet, mens de andre regionene hadde prisnedgang det siste kvartalet. Sammenlignet med samme tidspunkt i fjor, er boligprisene nå 8,3 prosent høyere. Den årlige veksten er høyere enn årsveksten på 7,4 prosent rapportert i andre kvartal i år.

Handelsoverskuddet var i september 55 prosent høyere enn på samme tid i fjor. Økningen skyldes for det meste høyere eksportverdier for olje og naturgass. Prisene på eksporterte varer har steget med omtrent 18 prosent sammenlignet med 3. kvartal i fjor har. Eksportvolumet gikk opp med 3,4 prosent fra 3. kvartal i fjor til 3. kvartal i år, og prisene på importerte varer var 4 prosent høyere. Importvolumet økte likevel med 1,7 prosent sammenlignet med 3. kvartal i fjor.

Utviklingen internasjonalt

I verdensøkonomien fortsetter usikkerheten rundt den økonomiske situasjonen. Det har ikke kommet noen bestemt plan for løsning på gjeldskrisa i eurolandene, og i USA har ikke president Obama fått flertall for sin arbeidsmarkedsplan for å redusere arbeidsledigheten.

Arbeidsledigheten i USA holdt seg på 9,1 prosent for tredje måned på rad. Sysselsettingen øker totalt. Det er en nedgang i sysselsettingen i offentlig sektor og økning i privat sektor. Nesten halvparten av sysselsettingsøkningen på 103 000 personer skyldtes telekommunikasjonsarbeidere som returnerte fra streik i august. Estimatet for BNP-vekst fra første til andre kvartal, målt i årlig rate, har blitt oppjustert fra 1 til 1,3 prosent.

Ledigheten i eurosonen var uendret på 10,0 prosent i august. Inflasjonen, målt mot ett år tidligere, gikk opp fra 2,5 prosent i august til 3,0 prosent i september. Industriproduksjonen utviklet seg bedre enn ventet. Årlig økning i industriproduksjonen gikk fra 4,2 prosent i juli til 5,3 prosent i august. I Tyskland, som har hatt en bra økonomisk utvikling sammenlignet de fleste andre euroland, gikk industriproduksjonen ned med 1,0 prosent i august.

I Storbritannia ble BNP-veksten for andre kvartal nedrevidert til en årlig vekst på kun 0,6 prosent. Ledigheten for de siste tre månedene økte i august til 8,1 prosent, og ledigheten blant unge, som er på 21,3 prosent, er på det høyeste nivået registrert. Inflasjonen i september økte til 5,2 prosent sammenlignet med prisenivået ett år tidligere. Mens finanspolitikken er kontraktiv med mål om å bedre statsfinansene, trykker sentralbanken penger (monetære lettelser) og kjøper statsobligasjoner for å stimulere økonomien. Myndighetene står overfor en vanskelig utfordring når det kommer til å stimulere økonomisk vekst samtidig som inflasjonen allerede er høy og underskuddene på statsbudsjettet skal reduseres.

I Japan, som er verdens tredje største økonomi, falt overskuddet på driftsbalansen med 64,3 prosent i august sammenlignet mot ett år tidligere. Analytikere tilskriver tsunamien i mars mye av årsaken til denne nedgangen. På den andre siden har produksjonen i fabrikkene fortsatt å ta seg opp etter naturkatastrofen. Den sesongjusterte ledigheten gikk ned fra 4,7 prosent i juli til 4,3 prosent i august.

Kinas BNP-vekst ble redusert for tredje kvartal på rad. Veksten på 9,1 prosent, sammenlignet med ett år tidligere, er fremdeles høy. Inflasjonen i Kina, som i september var 6,1 prosent, ser ut til å være på vei ned.

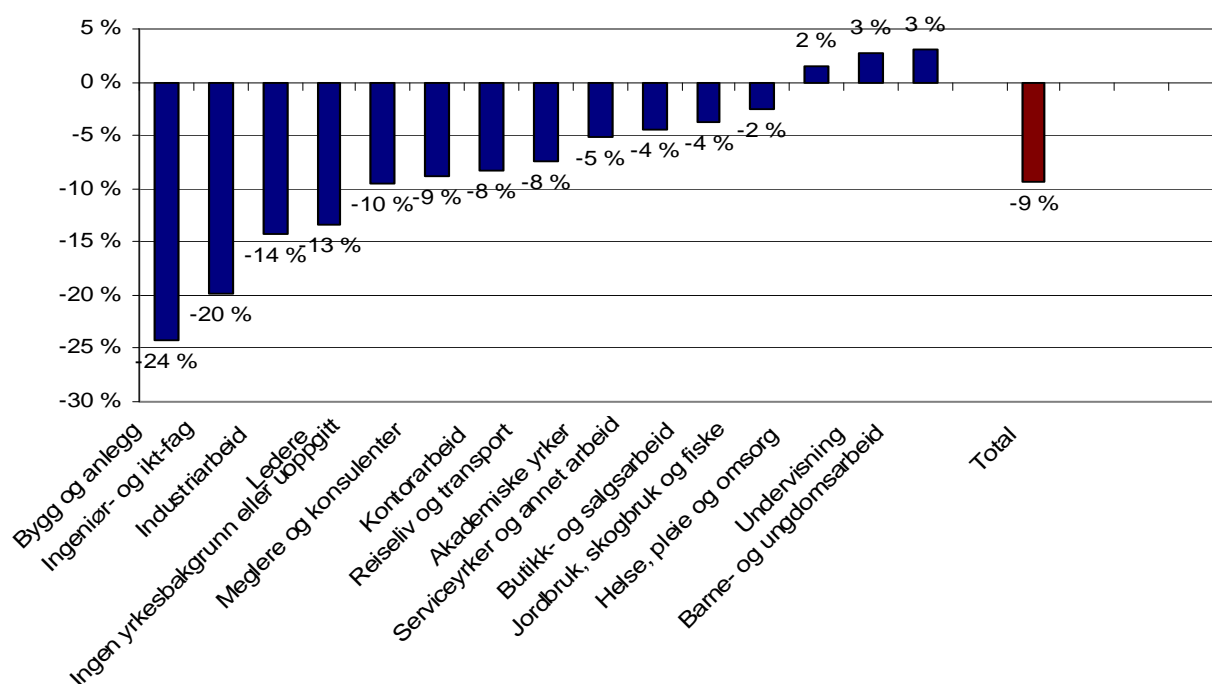
Målt mot ett år tidligere, var inflasjonen i Brasil i september 7,3 prosent. Inflasjonen har ikke vært så høy på over 5 år. For ett år siden var inflasjonen 4,7 prosent.

Ledigheten faller mest innen bygg og anlegg

Sammenlignet med oktober i fjor, har antallet arbeidsledige sunket mest for bygg- og anleggsyrker (-24 %) og ingeniør- og ikt-fag (-20 %). Yrker innen offentlig sektor, som barne- og ungdomsarbeid (3 %) og undervisning (3 %), erfarer fortsatt en liten økning i antall arbeidsledige sammenlignet med samme måned for et år siden.

Arbeidsledigheten er høyest innenfor reiseliv og transport (3,6 %) og industriarbeid (3,5 %). Undervisningsyrker (0,9 %), lederyrker (1,0 %) og ingeniør- og ikt-fag (1,0 %) er yrkene med lavest arbeidsledighet.

Figur 3. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. Oktober 2010 – oktober 2011.

Kilde: NAV

Barne- og ungdomsarbeid

Barne- og ungdomsarbeidere har hatt en vekst i beholdningen av helt arbeidsledige på 5 prosent fra oktober i fjor til oktober i år. Dagmammaer, praktikanter og lignende har hatt en nedgang i helt arbeidsledige på 7 prosent sammenlignet med oktober i fjor.

Undervisning

Det er blant personer med bakgrunn fra undervisningsyrker at arbeidsledigheten er lavest. Samtidig opplever denne gruppen en liten økning i arbeidsledigheten, og det er førskolelærere (10 %) som har hatt størst oppgang i antallet helt ledige det siste året.

Ingeniør- og ikt-fag

Det er nedgang i antallet helt ledige for alle grupper innenfor ingeniør- og ikt-fag. Størst nedgang i antallet ledige finner vi blant ingeniører og teknikere (-24 %).

Bygg og anlegg

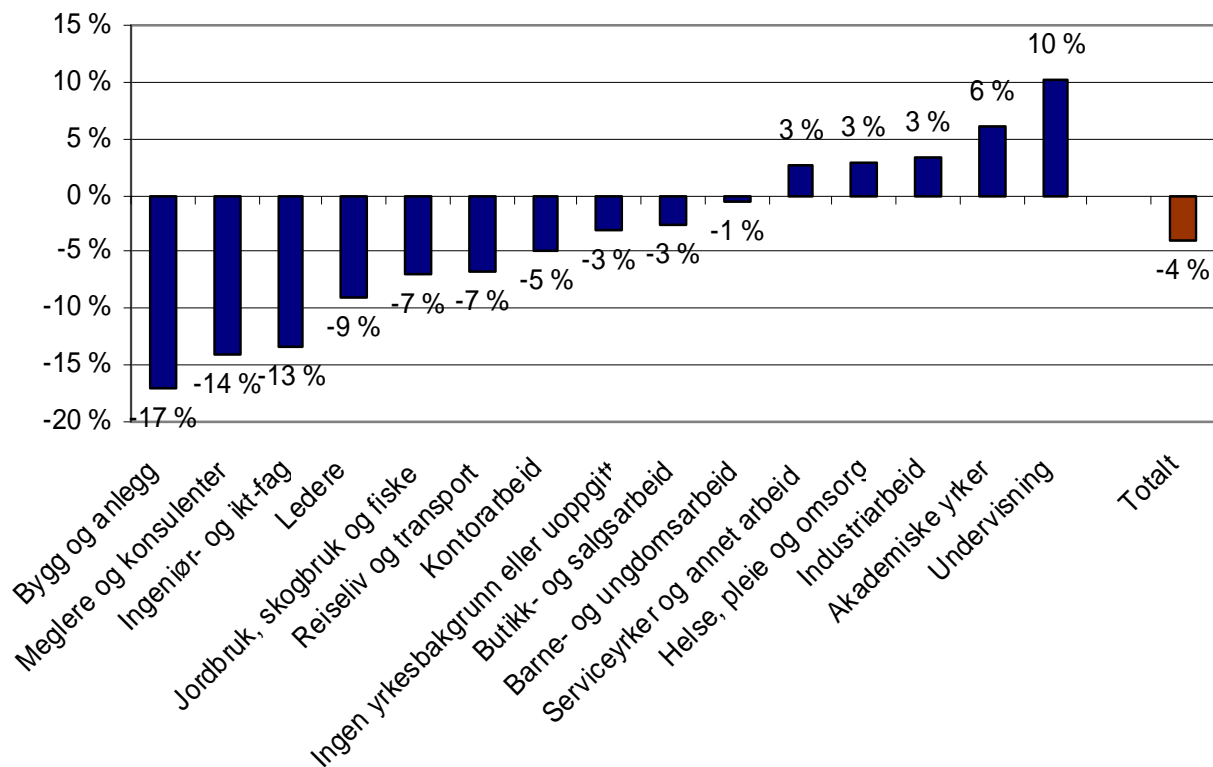
I løpet av det siste året har antallet helt ledige falt mest blant elektrikere (-31 %) og rørleggere (-28 %). Andre anleggsarbeidere (-13 %) er de som har hatt minst nedgang i beholdningen av helt ledige fra i fjor.

Nedgang i antallet nye ledige

Antallet helt ledige med en arbeidssøkervarighet på under 4 uker var ved utgangen av oktober lavere enn på samme tidspunkt i fjor (-4 %). Bygg og anlegg (-17 %) og meglere og konsulenter (-14 %) har hatt størst nedgang i antallet helt ledige med arbeidssøkervarighet på under 4 uker, mens undervisning (10 %) og akademiske yrker (6 %) har hatt størst oppgang.

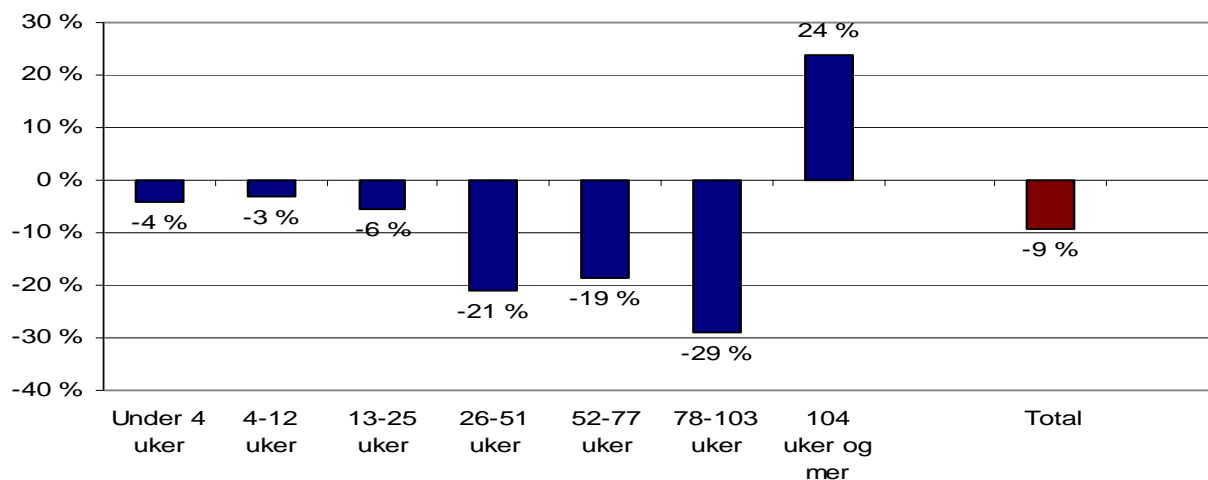
Sammenlignet med oktober i fjor, var veksten i tallet på helt arbeidsledige som har søkt arbeid i 104 uker og mer høy (24 %). Veksten er likevel avtagende. For august og september var veksten på henholdsvis 36 og 29 prosent for denne gruppen.

Figur 4. Registrerte helt arbeidsledige med mindre enn 4 uker varighet som arbeidssøker etter yrke. Prosentvis endring oktober 2010 – oktober 2011.

Kilde: NAV

Figur 5. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt etter arbeidssøkervarighet. Oktober 2010 – oktober 2011.

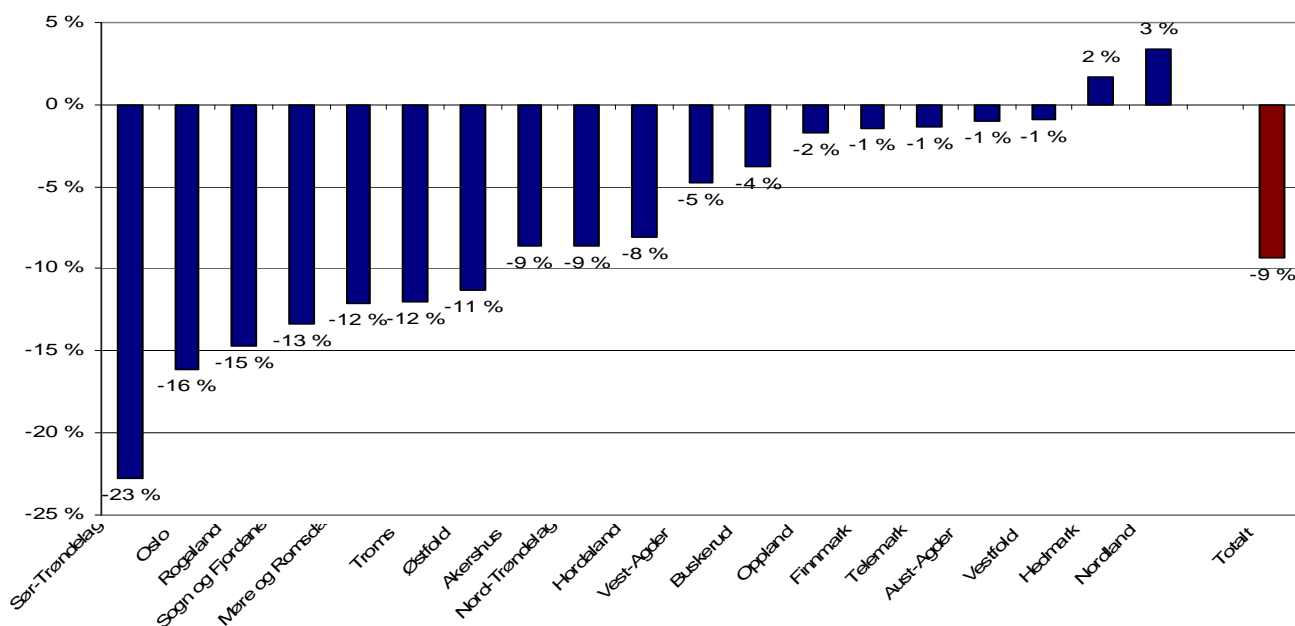
Kilde: NAV

Antallet ledige faller i de fleste fylkene

Med unntak av to fylker, faller antallet ledige i fylkene når tall for oktober i år sammenlignes med tall for samme måned i fjor. Sør-Trøndelag (-23 %) og Oslo (-16 %) har hatt størst relativ nedgang i antallet arbeidsledige. På den andre siden motsvares nedgangen i ledighet i disse fylkene i stor grad av en økning i antallet registrerte ordinære tiltaksdeltakere, se figur 7. Fylkene med størst relativ oppgang i antallet ledige er Hedmark (2 %) og Nordland (3 %). Disse fylkene har i tillegg hatt økninger i antallet ordinære tiltaksdeltakere.

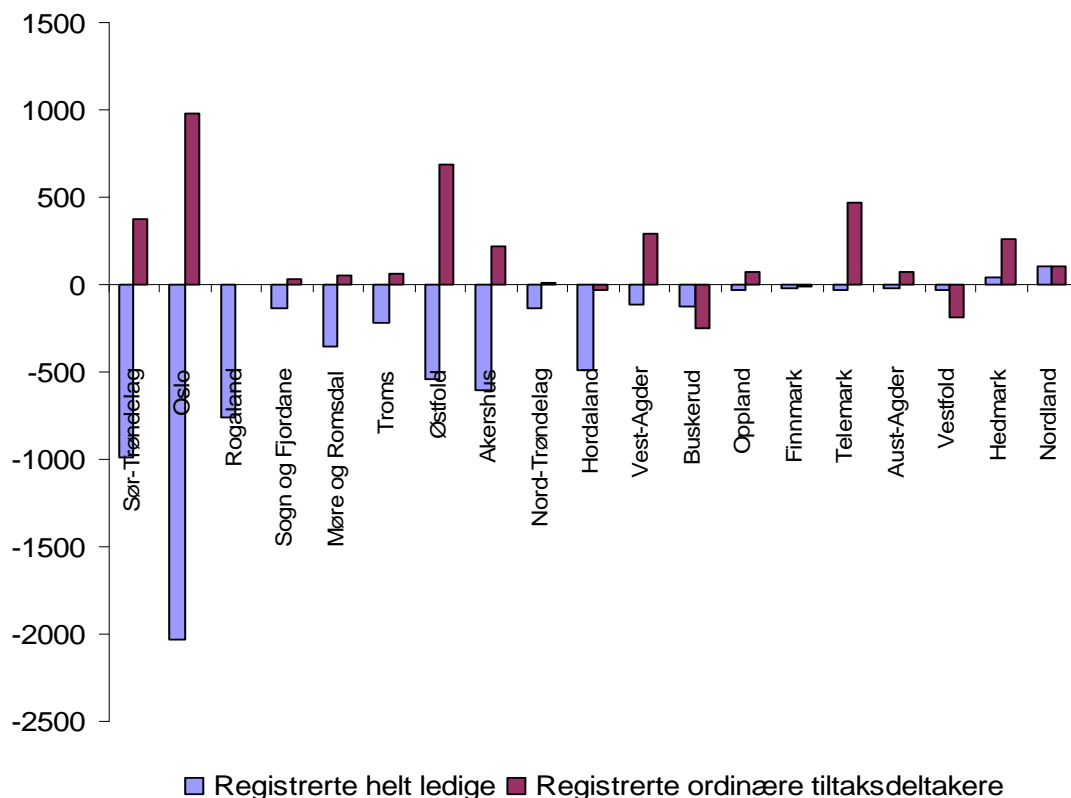
Ledigheten er nå lavest i Sogn og Fjordane (1,6 %). Østfold (3,1 %), Telemark (3,1 %) og Oslo (3,1 %) er fylkene med høyest arbeidsledighetsrate.

Figur 6. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter fylke. Oktober 2010 – oktober 2011.

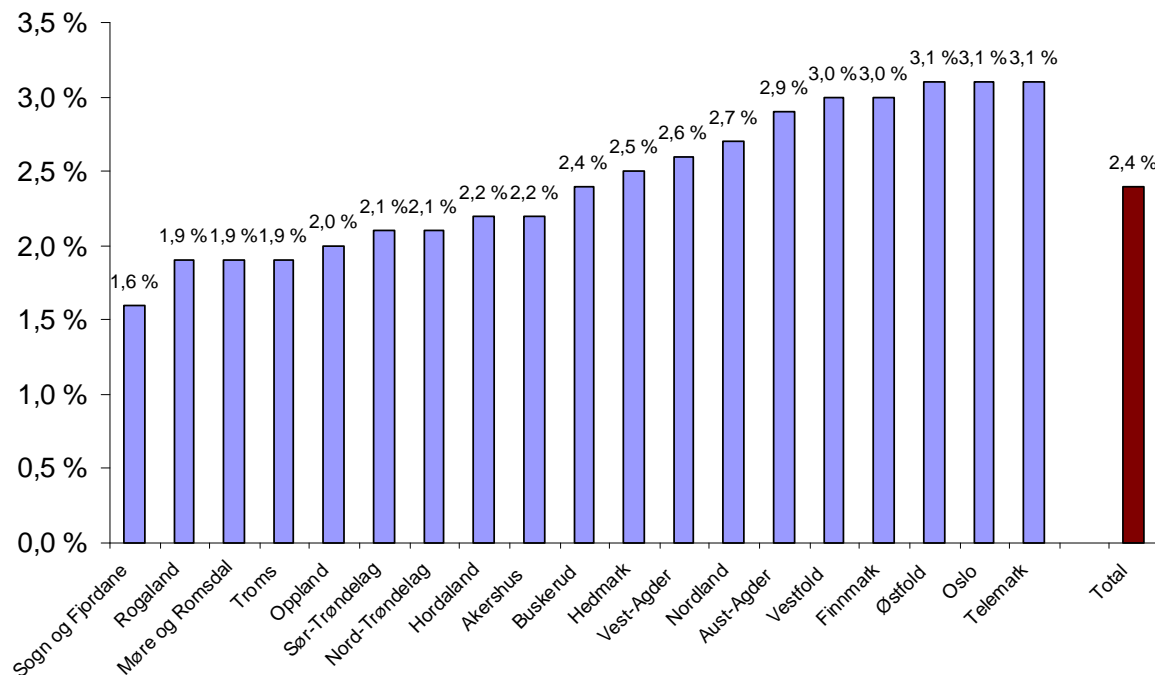
Kilde: NAV

Figur 7. Absolutt endring i registrerte helt ledige og registrerte ordinære tiltaksdeltakere etter fylke. Oktober 2010 – oktober 2011.

Kilde: NAV

Figur 8. Ledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Oktober 2011.

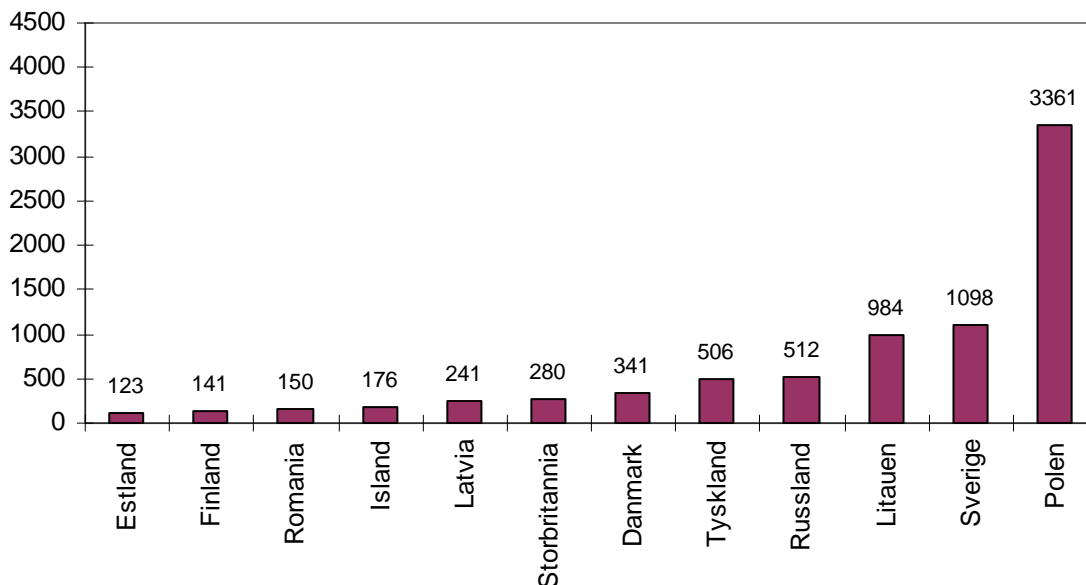

Kilde: NAV

Færre arbeidsledige svensker og polakker

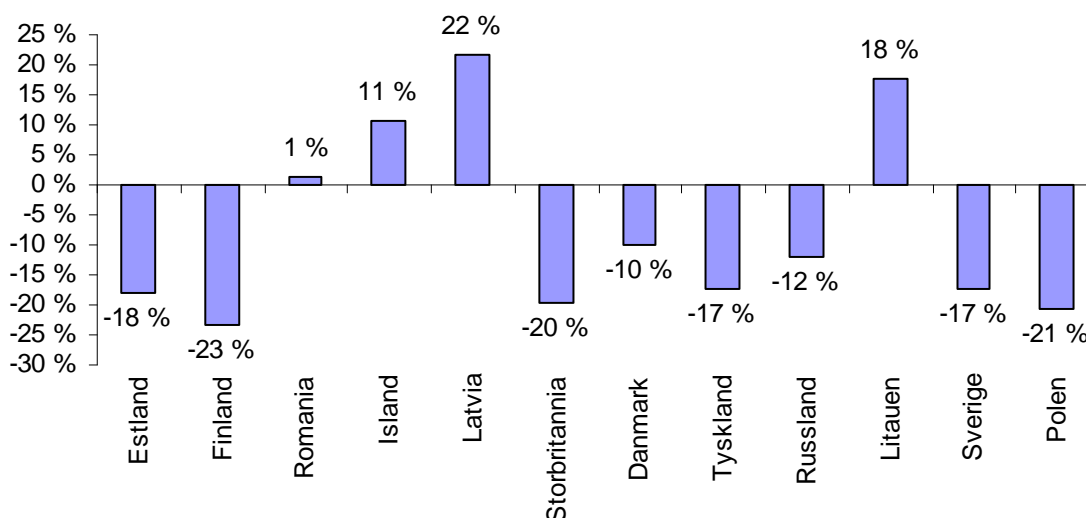
Figur 9 og figur 10 viser tall på arbeidsledige etter statsborgerskap for noen av de landene som er mest aktuelle for arbeidsinnvandring. Den relative nedgangen i antallet arbeidsledige fra oktober i fjor til oktober i år er størst blant finner (-23 %) og polakker (-21 %), mens latviere (22 %) og litauere (18 %) har hatt størst oppgang. Svensker har hatt en nedgang i antallet arbeidsledige fra oktober i fjor til oktober i år med 15 prosent.

Figur 9. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Antall personer i oktober 2011.

Kilde: NAV

Figur 10. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Prosentvis endring fra oktober 2010 til oktober 2011.

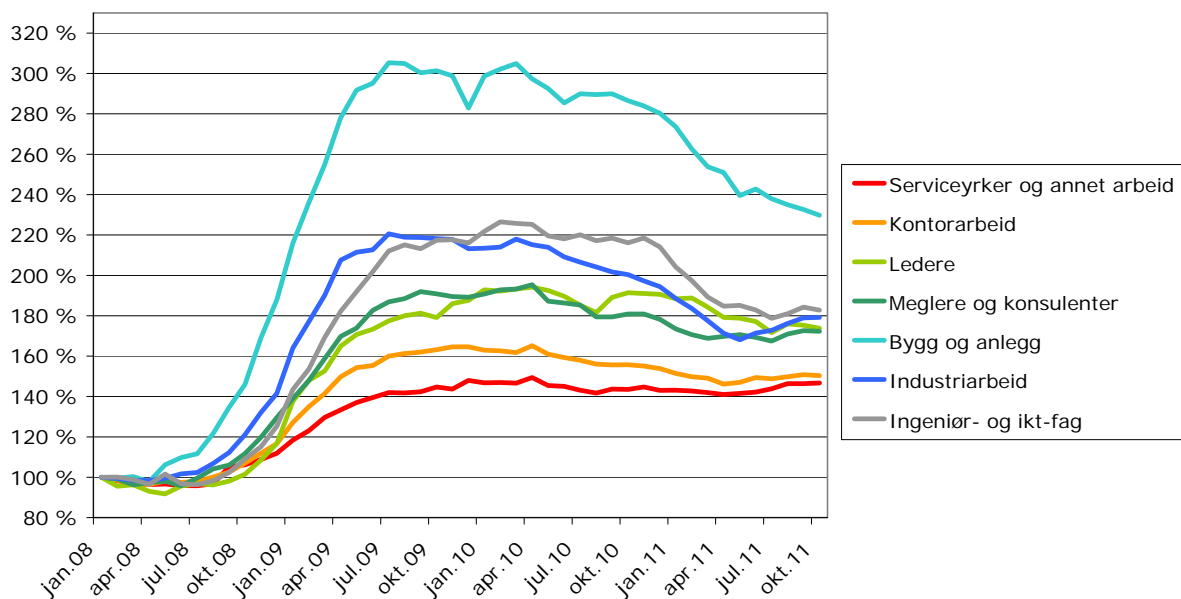
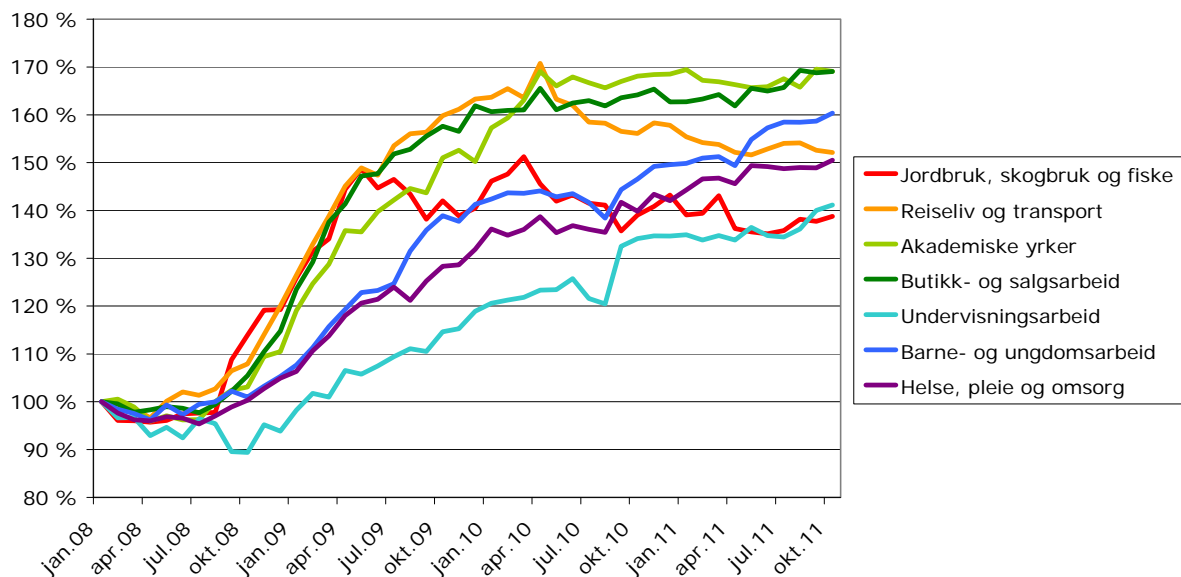
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i oktober.

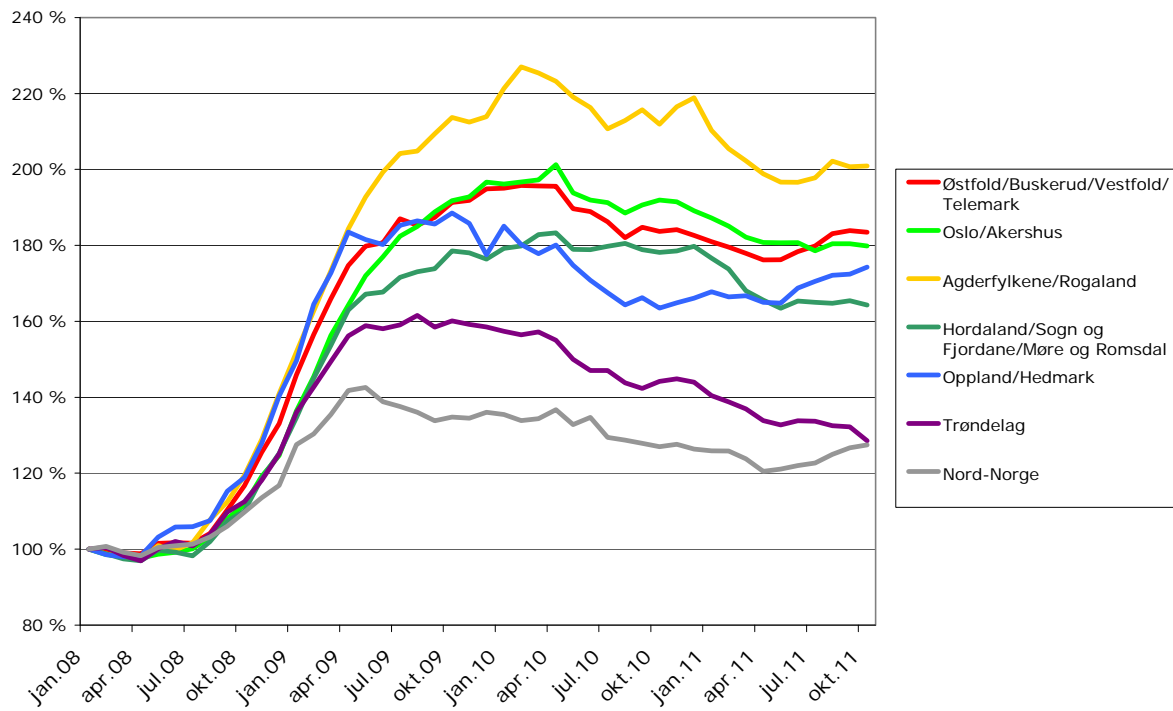
Figurvedlegg

Figur 11 og 12. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2008 – oktober 2011. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall.

Kilde: NAV

Figur 13. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – oktober 2011. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall.

Kilde: NAV